П III 34

Ujvidék
Ognyanovits Zsarko
Bercsenyi Miklós 7

НОВА ПОШТА

Примерак 10 филера

„Нова пошта" излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација: Ујвидек, Орсагзасло тер 6/I.
Тел.: 39—39. Пошт. фах: 173
Чековни рачун код поштанске штедионице: 18.254.
Месечна претплата: 2.50 пенга, тромесечна 7.20 пенга

Год. II. Ујвидек, субота, 7 март 1942. Број 49

Јапанци заузели Батавију, престоницу Јаве

Јапанци су поново бомбардовали северну у Аустралију

Индиски централни законодавни одбор донео је резолуцију којом се тражи оснивање националне владе

Токио, 6 марта. — **(ОФИ) Према једном званичном саопштењу, Јапанцици су у четвртак увече у 9.30 часова освојили Батавију, престоницу Јаве.**

Према саопштењу Главног стана јапанске царске војске, јапански одредеди, пошто су успели да сломе упоран отпор непријатеља, освојили су престоницу Јаве.

Ова вест потврђена је и из Сан Франциска.

У једној другој вести, Главни стан јапанске царске војске саопштава д да је јапанска поморска авијација у среду извршила велики напад на аеродром у Бандунг нана Јави и да је том приликом оборено или уништено 18 непријатељских авиона.

Догађаји дана

Батавија, престоница Јаве, пала је у јапанске руке. Јапанске трупе сада управљају свој напад ка Сурабаји, другом граду на Јави.

*

Енглези су бомбардовали Палермо, али је било свега пет мртвих и око стотину рањених.

*

У Бугарској, у Видину, дошло је до катастрофалне поплаве. Цео град је под водом, која је често и по три метра висока. Екипа за спасавање нису могле граду ни прићи.

Немачке подморнице уништиле једну шестину америчке тенктонаже

Берлин, 6 марта. — „Дојче Алгемајне Цајтунг", пишући о губицима америчке флоте у близини обале САД, наводи и следеће:

„До сада је на несумњив начин утврђено, да су немачке подморнице за релативно кратко време потопиле више од 50 америчких бродова, међу њима највише тенк-бродова.

С тим у вези, лист указује на то, да је тенк-флота САД крајем 1939 износила укупно 380 бродова, са укупном запремином од 2,720.000 тона. Од тога су 18 заузети у преокеанском саобраћају, 30 саобраћају у домаћим водама, а 33 стављени су на располагање Канади. Како се из званично утврђених цифара види, немачке подморнице су успеле да униште око једну шестину америчке тенк тонаже.

Извештај немачке Врховне команде

На разним тачкама Источног фронта у огорченченим борбама у поново јакој зими одбили смо нападе непријатеља. Том пр приликом непријатељ је претрпео тешке губитке. Заробљено је неколико с стотина војника. Наша тешка артилерија наставила је са бомбардовањем и важних војних циљева Лењинграда.

Непријатељ је на Источном фронту 4 и 5 марта изгубио укупно 61 тенк.

Ратна авијација извршила је успешне ноћне н: нападе на утврђења Севастопоља, као и на важне војне зграде у центру ру Москве.

На мору, у околини Енглеске, авиони су потоптопили један трговачки брод од 3 хиљаде тона. Осим тога, преко дана на на јужном делу острва разорени су логори барака.

Немачке подморнице у северним и средњим ам америчким водама потопиле су нових 12 непријатељских бродова, од којикојих 7 великих бродова тенкова са укупно 82.500 бруто тона. Приликом овогвога напада потопили смо још и један велики амерички разарач, а друга два ва брода тешко смо оштетили торпедом.

У северној Африци одреди нашег ваздухопловсовства бомбардовали су на египатској територији ваздухопловне базе и желкелезничке циљеве.

У нападу на Малту са бомбама најтежег калиблибра погођени су пристанишни уређаји и скровишта за подморнице.

Новчани дар Хитлера бугарском генералу Жекову

Софија, 6 марта. — Министар финансија Божилов поднео је у Собрању законски предлог да се у државу пусти, без одбитка, свота од 500.000 немачких марака. Тај је новац прилог Хитлера некадањем врховном команданту бугарске војске у Светском рату Жекову. У образложењу каже се да овим даром Фирер жели да генералу, чију личност много цени, обезбеди живот доличан његовом рангу.

Генерал Жеков намерава да трећину ове своте приложи фонду који је он основао за јачање културних односа између Бугарскеи Рајха. (ИНБ).

Јапанци бомбардовали северну обалу Аустралије

Токио, 6 марта. — Како јапански Главни стан јавља, јапански бомбардери су 3 марта, осим пристаништа Бром и Вингла, бомбардовали и важне војне уређаје на северној обали Аустралије. Од 1 до 4 марта јапански авијатичари су вршили непрекидне нападе на војне базе на острвима Сунда, и том приликом оборили укупно 44 апарата, односно на земљи их уништили.

Индија захтева народну владу

Будапешта,та, 6 марта. (МТИ) — Јављају из Ђ Бангкока: Индиски централни з законодавни одбор донео је на са својој седници резолуцију, у којојој се тражи да се одмах образује индиска народна влада, која би имала да преузме власт од британских власти.

—o—

Немачке ваздушне снаге бомбардовале Москву

Берлин, 6 марта. — **(ДНБ). Из Главног стана са сазнаје да су немачки борбени авиони у ноћи између 5 и 6 марта бомбардовали у већим одредима Москву. Немачки авиони су се приближили совјетској метрополи и успели да пробију непријатељску контраавионску паљбу, доспевши до центра града. При томе нападу, немачки авијатичари су бацили велики број бомби од 250 и више килограма и погодили важне војне зграде у центру Москве. На многим местима избили су велики пожари. Сви немачки авиони вратили су се неповређени у своје базе. Овај напад је трајао више од једног часа.**

У Доњем дому тражи се да Енглеска продужи бомбардовање Немачке

Амстердам,м, 6 марта. — (ДНБ). Поводом једедне дебате у Доњем дому о ваздуцушним нападима, како јавља о обавештајна служба, либерални попосланик Мандел тражио је да се бомбардовање Немачке продужи са највећом жестином јер он сматра да је једино то исправна политика.

—o—

Јапанци заузели петролејске изворе на Суматри

Токио, 6 м марта. (МТИ) Агенција Домеј јајавља са Суматре да је, благодарећећи брзом надирању јапанске војсјске у Јужној Суматри, 60—70 од од сто петролејских извора у Јужној Суматри пало неоштећено у руке Јапанаца. Непријатељ је само местимично давао доста слаб отпор.

—o—

НОВА ПОШТА

Бомбардовање Париза двојако се тумачи. С једне стране оно би требало да буде на недвосмислен начин изражена опомена влади у Вишију због њене досадање политике према противницима Англосаксонаца, с друге стране бомбардовање Париза се тумачи, као први корак у промени тактике Англосаксонаца у овом рату. У том смислу и пише данас англосаксонска штампа. Јавно мњење у Енглеској и Сједињеним државама, под утиском сталних пораза на свима фронтовима, почело је све одлучније да тражи да се престане са досадањом дефанзивном тактиком и пређе у офанзиву. Наводно, англосаксонски генералштабови већ дуже времена израђују нове офанзивне планове. То потврђује и извештај агенције Стефани, по коме је генерал Маршал, командант сувоземних трупа у Сједињеним државама, изјавио да ће после реорганизације америчке врховне команде, доћи време за напад. Стефани у коментару ове вести каже да до тога напада неће никада доћи.

Британски министар ваздухопловства, сер Арчибалд Синклер, дао је изјаву у којој је рекао да претстоје напади великих размера на Немачку. Циљ ових напада био би да се растерети Источни фронт. Према томе, може се узети бомбардовање Париза као нека врста увода у бомбардовања, која Енглези намеравају да врше у току наступајуће пролећне кампање.

На то је у Берлину одговорено, да је то опет само један енглески блеф јер се жели претставити као да су Енглези способни да предузимају нападе из ваздуха на ма коју поседнуту територију од стране Немачке, што је уствари само заваравање њихових савезника, Совјета.

Напад Енглеза на Париз наишао је на јак одјек, нарочито у окупираној Француској. Сам Петен прогласио је среду за дан народне жалости, а преко радија је изјавио своје саучешће породицама погинулих. Претставник Петенове владе у Паризу, де Бринон, међутим, био је у својој изјави необично оштар, осуђујући Енглезе због напада. Де Бринон је изјавио да је због штете нанете фабрикама остало без хлеба око 30.000 радника. Париска штампа необично оштрим тоном пише о догађају и позива Виши да овај напад не остави без одговора.

Познато је још из раније да су званични кругови у Немачкој често указивали на писање шведске штампе, нападајући је због пристрасног посматрања догађаја. Сада је поново писање једног шведског листа дало повода претставнику Вилхелмштрасе да се позабави њиме. Тако је лист „Гетеборгс Ханделс унд Шифартсцајтунг", који излази у Гетеборгу захтевао од шведске владе „слободно политичку" акцију. Та акција би се састојала, према писању наведеног листа, у томе да Шведска наговори Финску да склопи посебан мир са Совјетском Унијом, а Немачку да приволи на повлачење својих трупа из Норвешке. Затим би три скандинавске државе требале да склопе одбрамбени савез. У вези са овим писањем познатог англофилског листа, претставник Вилхелмштрасеа је изјавио да је неразумљиво како шведска влада дозвољава објављивање оваквог чланка. Овај чланак је несумњиво речено у Вилхелмштрасеу, плаћен енглеским новцем и претставља изазивање држава пријатељски наклоњених Шведској. Према писању овог листа, рекао је претставник немачке владе, Финска би прво била издвојена из рата противу бољшевизма, а Шведска би на тај начин била припремљена за примање евентуалне англо-америчке експедиционе армије

х—з.

Кроз ШТАМПУ

Сједињене државе оснивају нову државу у Јужној Америци

„Мађар Немзет" доноси извештај агенције НШТ из Рима о намери Сједињених држава да се образује нова држава у Јужној Америци, у коме се каже:

Сједињене државе поново залазе у интересне сфере Јужне Америке, и своје планове покушавају остварити на тај начин што, уз помоћ Бразилије, хоће да оснују нову државу у базену Амазоне од тамошњих држава. Територија нове државе би се састојала из теригорија Бразилије, Перуа, Боливије, Еквадора и Колумбије. Име би јој било Амазона, а територија би јој заузимала цео горњи ток Амазоне, са укупно 2.1 милиона квадратних километара. Са запада Анди граниче нову државу. На делу где се уливају притоке у Амазону налазе се врло богата налазишта биљног уља, тврдог дрвета и другог природног блага.

Према извештају „Ђорнале д' Италиа" из Буенос Ајреса, план је толико већ напредовао да је у среду у Белој кући потписан са Бразилијом већ први споразум, који се на ово односи. Од стране Бразилије споразум је потписао министар финансија, Коста. Према плану, Нова Амазона држава би била међународног значаја и управу и владу водио би један међународни савет, чији би се чланови састојали од држава од чијих територија је основана нова држава. У рад владе уплеле би се и Сједињене државе, чак би врховно вођство и међудржавни т. зв. стручни савет били у њиховим рукама. Међу јужноамеричким државама, Бразилија би била у преимућству, пошто се Амазона својим најдужим током налази у Бразилији.

Нове жртве бомбардовања Париза

Париз, 6 марта. — (ДНБ). Општинска управа упоредо са војним властима наредила је да се испод рушевина зграда у бомбардованим париским предграђима извуку мртва тела, а евентуално и спасу тешки рањеници. Ово ископавање врши се сада убрзано и даје жалосне резултате.

Како „Пари Миди" јавља, испод рушевина је извучен већи број париских грађана, који су се још налазили у животу, али када су их лекари прегледали утврђено је да су сви пореметили умом. Петнаест лица, која су у делириуму била пренесена у болницу, умрло је данас пре подне. Један део рањеника, који су донети одмах после несреће у болнице, такође је подлегао ранама, а број нових жртава износи 73.

Атентатори на Папена — комунисти из Скопља

Анкара, 6 марта. (ОФИ) Издат је званичан извештај о резултату истраге, која се води по атентату на амбасадора фон Папена.

Према досадањим резултатима власник експлозива је пореклом из села Добејана, из околине Скопља, са некадање територије Југославије. Код њега су пронађени документи из којих се види да је гимназију свршио у Скопљу. Код њега је нађен и револвер. Био је члан скопске комунистичке партије и 6 октобра 1940 године допутовао је у Турску где се уписао на цариградски Универзитет. На основу турских законских прописа о емигрантима у мају 1941 године добио је турско држављанство. Надаље, утврђено је да, атентатор рођен 1914 године. У року од два дана утврђен је идентитет како атентатора, тако и његових пријатеља, који су ухапшени. И ови су били југословенског порекла и прошле године прешли су у Турску где су добили турско држављанство. Из исказа ухапшених сауученика, види се да су се извесна лица из Анкаре и Цариграда, која су већ идентификована, спремала да изврше атентат на два држављанина једне стране силе. Потврдило се током истраге да је анкарски атентат био уперен против немачког амбасадора у Турској фон Папена. Турске власти настављају истрагу.

ЦЕЛЕБЕС
острво неисцрпне плодности

Јапанско искрцавање на велико острво Целебес, које припада Холандској Индији, велико је, отприлике, као трећина Немачке територије, са готово 200.000 квадратних километара, свратило је пажњу целог света.

Природа на овом острву је тако богата као ни на једном индијском архипелагу. Природа је Целебесу дала све: висока брда, огромне шуме, сочну пашу и тло чија је плодност скоро неисцрпна. Злато, бакар, гвоздена руда, сумпор, петролеј и угљен крије земља, а клима је скоро свугде здрава, те је подноси и Европејац. Урођеници су врло вешти и вредни.

Целебес је на линији индиско-малајског и аустралијанског света. Флора и фауна оба ова дела света налазе се на овом острву.

Странца највише задивљују огромне шуме палми на Целебесу. Међу тим палмама се налази и важна „бетелус" палма и „саго" палма. Безбројни милиони Индуса и Малајаца жваћу „бетелпус", тамо најважније средство за освежење. „Саго" палма даје „саго", важну намирницу на овом острву. Даље, на острву се у огромним количинама налази дрво „теак", које је тврдо као гвожђе, а да се и не говори о гуменом дрвету, које на овом острву свуда успева. Кафа са Целебеса се готово више цени од јаванске кафе, а сличну вредност има и дуван са Целебеса.

Грашак је пре био један од најважнијих извозних артикала, али је последње деценије јако опао. Памук одлично успева на Целебесу.

Холанђани, који су заузели ово богато острво од Португалаца 1660 године, морали су да воде разне ратове са урођеничким владарима пре него што су могли да потпуно освоје острво, које је данас подељено у две административне јединице, у Гуверман Целебес са острвима и „Резидентшафт" Менадо. Главни град је Макасар, кога су Холанђани изградили у модеран велеград са изврсном природном луком у којој је увек владао врло жив саобраћај. Сем тога, треба поменути још и Менадо, средиште плантажа кафе, град старе малајске културе са прекрасним старим храмовима и дворцима.

Осуђећен атентат на чланове нанкиншке владе

Берлин, 6 марта. — (ДНБ) Према вестима из Нанкинга, овде је откривена завера великог стила. Полиција је у последњем тренутку пошло за руком да спречи вешто припремани атентат на поглавара државе, министра спољних послова и флоте. Истрагом је утврђено, да су завереници били у дослуху са агентима чункинишке владе и од њих добијали огромне новчане награде. Двојица и колеђа ове завере, који су као непријатељски шпијуни успели да се увуку у генералштаб у Нанкинг и као активни официри припремали заверу, у петак зјутра били су стрељани. Два гардиска војника, који су такође учествовали у овој завери, осуђени су на 15 година робије. Води се поступак још против дванаесторице оптужених.

НОВА ЈАПАНСКА ПОЈАЧАЊА СТИГЛИ СУ НА ЈАВУ

Сајгон, 6 марта. — (МТИ) Према саопштењу агенције Стефани, радио у Бандунгу, јавио је вест, да су на обале Јаве искрцане нове јединице јапанске војске.

Истовремено саопштава се, према једној вести из Рангуна, да су јапанске чете успеле да пресеку железничку везу између Рангуна и Лашка.

Катастрофална поплава у Бугарској

Дебеле наслаге леда на Дунаву оштрањују се бомбардовањем

Берлин, 6 марта. — (ДНБ). Како се јавља из Софије, бугарска варош Видин је услед наглог и великог нагомилавања леда и бозог топљења доживела тешку катастрофу. Набујала вода продрла је кроз све улице града, а на неким местима је достигла висину од три метра. Један поплављени крај, део града у коме има 3000 кућа, потпуно је покривен водом. У вароши влада велика паника.

Бугарско Министарство унутрашњих послова учинило је све да се поплављеним становницима пружи хитна помоћ, али поплава је била толико јака и неодољива да особље које је требало да пружи помоћ није могло ни да се приближи Видину. Министар војске упутио је у исто време неколико чета пионира и пешадије да притекну у помоћ настрадалим од поплаве. Из свију крајева Бугарске стижу за поплављене везелике количине намирница и п постеља.

Нагомиланане ледене санте на Дунаву у блблизини бугарске обале сада се е бомбардовањем са авиона желеле да отклоне, да би се омогућилало отицање огромне масе воде. М Међутим, досада ови покушаји нисису имали успеха. Постоји оправдвдана бојазан да поплава има и и људских жртава.

Нови ваздухопловни **напад** *на Порт Дарвин*

Лисабон, 6 марта. (НШТ) — Према вестима из Аустралије, јапански ваздухопловни напади све су више учестали. Тако, према најновијим вестима, јапански бомбардери су у среду поново бомбардовали највеће аустралиско пристаниште на северозападу, Порт Дарвин. Осим тога, нападнуто је више аеродрома бомбама и митраљеском ватром.

ЖАЛОСТ У ИТАЛИЈИ ЗБОГ СМРТИ ВОЈВОДЕ ОД АОСТЕ

Рим, 6 марта. — (Стефани). Италијански народ жали смрт војводе од Аосте. У римским црквама непрестано моли се велика маса људи за покој душе умрлог војводе. Италијански краљ и цар, у пратњи војводе од Пијемонта, отпутовао је у Напуљ, како би лично изјавио саучешће мајци преминулог војводе. Краљ и цар Виктор Емануел наредио је двадесетодневну жалост поводом смрти војводе од Аосте.

ШТЕДЊА ХАРТИЈЕ У ЕНГЛЕСКОЈ

Берлин, 6 марта. — ДНБ) Према извештају британске обавештајне агенције, у Енглеској ће почев од идуће недеље бити забрањено уништавање хартије. Ни за паљење пећи неће бити дозвољена употреба хартије.

БРОЈ ЗАРОБЉЕНИКА И ПЛЕН ПОСЛЕ ПАДА СИНГАПУРА

Токио, 6 марта. — (ДНБ) Команда јапанских трупа на Малајском полуострву у среду је дала извештај о броју заробљеника и плену после пада Сингапура. Број заробљених је 90.000. Од тога је 48.000 Енглеза и 42.000 Индуса.

Плен је следећи: 300 пољских и брдских топова, 48 контразавионских топова, 45 тешких топова, 108 брзометних топова, 180 бацача мина, 63 противтенковских топова, 2530 машинских пушака, 773 аутоматског оружја и 56 хиљада пушака. Сем тога, 15.000 камиона, 135.000 тона сировог уља, 1050 локомотива и железничких вагона сваке врсте заплењено је.

У граду Сингапуру број рањених је 11.000. Од тога има 7000 Енглеза.

Пад Рангуна очекује се сваког тренутка

Лисабон, 6 марта. — (ИНБ). Према вестима које стижу, ситуација на бурманском фронту сваког часа а се све више погоршава. Пад гглавне вароши Рангуна очекује ссе сваког часа.

Нова јапанска напредовања на острву Целебес

Токио, 6 марта (ДНБ) Јапански одреди, који се боре у јужном делу острва Целебес, напредују и даље. После пада вароши Макасара, јапанска морнаричка пешшадија наставила је с гоњењем ннепријатеља и заузела место Јаммба, које је веома важно са воојног гледишта.

—о—

Ситуација у Бурми

Берлин, 6 марта. — (ДНБ) Према извештају дописника једног лондонског листа из Бурме, британски гувернер Бурме побегао је у Мандалеј. Јапанци стално бомбардују аеродром, који се налази на северу Рангуна и овај је за Енглеле постао неупотребљив.

Јапанско напредовање у Бурми, последњих дана вршено је тако брзим темпом, да Енглези нису имали времена да аеродром евакуишу. Енглески и амерички авијатичари, који су узлетали с овог аеродрома, побегли су, напустивши све авионе.

НЕПОЗНАТА ПОДМОРНИЦА НАПАЛА ТУРСКИ БРОД

Цариград, 6 марта. — (ИНБ). Овдашњи лист „Икдам" објављује вест да је непозната подморница напала турски брод „Адуна" од 1750 тона, који је пловио за Цариград. Брод је нападнут у близини Сарикума, 5 морских миља од обале. Благодарећи само вештом маневрисању, брод је измакао торпеду који је подморница на њега испалила.

КРИПС — ЗАМЕНИК ЧЕРЧИЛОВ?

Лондон, 6 марта. (ОФИ) Асошиетед Прес из добро обавештеног политичког извора сазнаје да постоји комбинација да Крипс буде постављен за заменика претседника владе Черчила.

Војна диктатура у Ирану

Рим, 6 маррта. — Покушај бившег иранскоог министра претседника Фуруггија да у Техерану образује новву владу — како дознаје „Ђорнаале д' Италиа" преко Анкаре — пропао је. Говори се о намери Енглеза да на место парламентарне владе поставе војну диктатурру генерала Бактја, који је играо главну улогу при преговорима о примирју између Енглеске и Ирана (ИНБ).

ОДБРАНА ПАНАМСКОГ КАНАЛА

Манангуа, , 6 марта. (МТИ) — Претставник владе у Никарагви саопштио је е да су америчке трупе, превезенне авионима, заузеле острва у окоолини Панамског канала. Америичка влада ово запоседање сматтра оправданим са гледишта одбране Панамског канала. Премема саопштењу владе у Никарагви,и, САД изградиће на овим острвиима јака утврђења.

ЈАПАНЦИ НЕ ПРЕГОВАРАЈУ СА МАДДАГАСКАРОМ

Токио, 6 маарта. — (ДНБ) Вести страних радио станица и листова, према којима је на западни Мадагаскар стигла је једна привредна јапанск делегација, а, означава се као неистинита.

Могућност напада јапанске флоте на Калкуту

Шангај, 6 марта. — (ИНБ). Шеф америчке војне мисије у Чунгкингу, генерал Џон Магрудер, приликом повратка из Индије у Кунминг, изјавио је да се може у најскоријој будућности очекивати напад јапанске флоте на Каалкуту. Исто тако он не искључујује могућност да Јапанци нападну Индију и са копна. Генерал Магрудер подвукао је да су јапанске трупе изврсно обучене за борбу у џунглама.

АПОЛО

ПРЕМИЈЕРА

Једна ноћ у Ердељу

Сјајан историјски мађарски љубавни филм

Пагер А., Лазар М., Селенки З и Наб И 7

ОДЕОН

Штап од ружиног дрвета

Одличан мађарски филм о великој љубави једне слепе девојке

СЕЛЕЦКИ З., РОЖАХЕЂИ К., ТИМАР Ј. и БЕРКИ Л.

РЕКС

Одличан најновији мађарски филм

Три звонцета

Криминални шаљиви комад

ТОЛНАИ К. ЈАВОР П., ТУЛАШ М. и МАЛИ Г.

ПАЛАС

ШТУКЕ

Одличан немачки ратни филм о храбрим подвизима ШТУКА авиона за обрушавање.

Карл Радац, Ханес Штецер, Алберт Хан и Херберт Вилк

Демантији о писму Стаљина Папи

Рим, 6 марта. — (ИНБ). Поводом гласова да је Стаљин упутио Папи једно писмо, у круговима Ватикана изјављује се да таква посланица у Ватикан није стигла. Гласови су тврдили да је Стаљин Папи изразио уверавања религиозне природе.

ЉУДСКИ ГУБИЦИ ПОВОДОМ БОМБАРДОВАЊА ПАЛЕРМА ОД СТРАНЕ БРИТАНСКИХ АВИОНА

Рим, 6 марта. (НШТ) — Приликом ваздушног напада, који су британски авиони извршили прошле ноћи на Палермо, погинуло је 5 а рањено око 100 лица.

Јапанци угрожавају Сурабају

Токио, 6 марта. — (ДНБ) Агенција Домеј јавља, да је, благодарећи брзом надирању Јапанца на Јави, сада угрожена и Сурабаја, која се налази на источном делу Јаве. Железничка веза између Сурабаје и западног дела острва прекинута је, јер су Јапанци заузели Суракард, важан железнички саобраћајни центар, који се налази 225 километара јужно од Сурабаје.

У БАТАВИЈИ ВЛАДА МИР И РЕД

Токио, 6 марта. (ДНБ) Како јавља Агенција Домеј, јапанске војне снаге приликом улаза у Батавију нису наишле ни на какав отпор. Мир и ред у граду је поново повраћен.

КЕНГТУНГ

„Мали рај“ у срцу Западне Индије пун је расних биљака, животиња и — људи

Најсевернија међу државама Горње Бурме, која се пружа као клин између Тајленда и Чункинг-Кине, до Меконга, који граничи са француском Индо-Кином, зове се Кенгтунг. Он лежи у срцу Стражње Индије, сред високих, тешко прелазних брдских ланаца, и између исто тако тешко премостивих река.

Досад, ово је био један од најзабаченијих и најмирнијих делова света, па и та је земља сад постала ратиште.

Сарадница „Донауцајтунга“, једна од врло малобројних особа које су пропутовале кроз Кенгтунг, даје о томе занимљивом крају света опширнији извештај, из кога вадимо неке појединости.

ШАРОЛИКОСТ И БОГАТСТВО БИЉАКА

То је, бесумње, најинтересантнији угао у целом јужноазијском простору, како у погледу биља, тако и зоолошки, и антрополошки, — каже немачка новинарка. Онде где се брдски ланац Хималаја савија ка југу, да на голфу Бенгалије досегне Индијски Океан, ствара се прашумама испреплетено планинско клупче, у коме живе урођеници скоро сасвим одвојени од спољног света.

Кроз тај свет џунгла, пут је употребљив само три месеца у години, пошто у остало доба године две кишне периоде расквасе пут и односе мостове, који се сваке године морају изнова подизати.

Особен свет се ту човеку указује. Кроз густу храстову шуму води колски пут на висине до 2000 метара. На узвисинама бамбус трска, испрва дивовске величине, затим патуљаста. Затим борове шуме, помешане са — џбуновима банане! Источна Бурма је по врсти биљака једна од најбогатијих земаља на свету. Између геранија, орхидеја и јагорчевине вири — љубичица. На висини изнад деветсто метара шуме огромни храстови, лепршају се шарене птице између јасмина и љиљана. Влажне ливаде простиру се шаролико као ћилимови.

БАНАНЕ, ДИВОВСКЕ И МАЛЕ КАО ПАСУЉ; И ДИВЉИ СПАНАЋ

Сатима сам — наставља немачка новинарка — јурила својим аутом кроз дивљину банана, чији су плодови овде мали као зрна пасуља, и нису за јело. Влакна ових бокора банана употребљавају се за израду штофова. Банане за јело добивала сам само из обграђених баштица урођеника. Прашума једва да даје шта за јело, — само неку врсту дивљег спанаћа. Печурке се нисам усуђивала да једем, јер сам дознала да су људи непрезни при сакупљању, па често умиру од тровања. Занео ме је изглед „дивовских банана“, али сам касније приметила да оне нису слатке, и могу се употребити само закуване као поврће.

ПРАШУМЕ КЕНГТУНГА ПУНЕ СУ ПТИЦА, МАЈМУНА, ДИВЉИХ ПАСА И ДИВЉИХ КОКОШИ...

Једне вечери, при вожњи кроз једну шумску чистину, запала сам у неку велику јаму. Није ми успело да ауто испетљам, те сам ту преноћила. У такве јаме урођеници хватају пре свега пантере, чија сам крзна видела посвуда извешена код њихових колиба, да се суше.

Тишину прашуме ретко да поремети преко дана какав глас, али пред излазак и залазак сунца крешто огромни тукани (животиње које једу бибер), и гимнастишу се са гране на грану. Има птица чији је глас истоветан са ударцем чекића.

Често су се испред мене котурали велики сиви медведи, и тек у последњем моменту клиснули у прашуму. Ту и тамо искрсавали су и по који пси сиве боје, са великим кудравим репом, те замакнули у џбуње. То су дивљи пси, од природе такви, не подивљали. Исто тако има и дивљих кокоши. Смешан утисак чини кад се тако одједном спази неки петао, са кокошкама, како лети над педесет метара високим бомбакс дрвећем. Они личе веома на наше домаће кокоши, само имају сасвим кратке ноге.

КРОМПИР ЈЕ ПОЗНАТ ТЕК ОД НЕКОЛИКО ГОДИНА

Једно време провела је немачка новинарка живећи под шатором, у очекивању да се путеви толико расуше да би могла даље путовати.

— Урођеници су ми, прича она даље, доносили кокош често из даљине од пет дана хода. У једном малом насељу добила сам банана, краставаца, спанаћа, па чак и лепих кромпира, који су тек од неколико година наовамо стигли у овај забачени крај.

У пространој долини Кенгтунга нашла сам, једно поред другог, шећерну трску, пиринча, каве, чаја, уљаног дрвета, банана, кокосових палми, и једну врсту нечег средњег између наранче и мандарине. Млади урођенички кнез од Кенгтунга дозволио ми је да из његове баште моја кола напуним разним плодовима, и с тим товаром онда сам се повукла опет у мој шатор.

УРОЂЕНИЦИ ПРОДАЈУ ЗЛАТО И ДРАГО КАМЕЊЕ БУДЗАШТО

Припадници прашумског племена „Коо“, које се овамо дотурало из Тибета, и сади на шумским чистинама афион за добивање опиума, и памук, посетили су ме и понудили ми лепо сатканe велике, руком извезене покриваче за мало новаца, у износу отприлике две немачке марке...

У селу Кенгтунг радио је један дуборезац прекасно посуђе, са правим златорезом. На једном комаду радио је четрнаест дана, а продао га за дванаест марака, урачунавајући ту и злато... Урођеници немају појма о вредности племенитих метала и драгог камена. Из околних брда доносили су ти људи рубине, од којих су велике комаде продавали по цену од око — две марке...

ПОРЕМЕЋЕНА ИДИЛА

Тако се, у брдима између Индије и Кине, одржао један мален рај, иако је срећа овде помућена опасностима које доносе тропске болести. Данас, у овој идиличној усамљености стоје, једна према другима, британске, кинеске и јапанске војске, и испуњавају ове тихе крајеве буком светске историје. Али, ма шта се догодило, прашуме Источне Бурме остаће усамљене и сачувати своју особеност, јер не леже на домаку модерне свакидашњице.

Ситне вести из иностранства

Адмирал Номура, командант јапанске флоте, стигао је, према вестима „Пополо д' Италија“, у Рим.

Фернандо Мецасома, досадањи потсекретар фашистичке партије, наименован је за генералног директора италијанске штампе, на место Герарда Касинија.

Грофица Еда Ћано, ћерка Мусолинија, одликована је бронзавом медаљом за храброст, за свој пожртвовани рад у својству добровољне милосрдне сестре италијанског Црвеног крста.

У Швајцарској се, како јавља ИНБ, опажа у посцледње време појачана комунистичка акција, те је ухапшено више немачких комуниста у Цириху, Базелу и Берну. Они су, заједнички са швајцарским партиским члановима, имали удела у забрањеној комунистичкој акцији.

Заповедник Гибралтара наредио је да се евакуише паробродима друга група становништва. У водама око тврђаве сакупљају се поморске снаге, а и ваздушне снаге развијају живу делатност.

— Хапшење у Сан Франциску. Поморске власти у Сан Франциску ухапсиле су више грађанских и војних лица због непромишљених изјава о америчкој ратној морнарици.

Ауто-клуб у Ујвидеку одржао је скупштину

Скупштина Ауто-клуба почела је у 7 часова увече, под председништвом г. др. Салонтај Золтана, директора болнице. Скупштини је присуствовао велики жупан г. др. апатини Фернбах Петер; сем тога били су још присутни: члан Горњег дома г. Крамер Ђула, претседчик суда г. др. Ухљарик Албин, градоначелник г. др. витез Нађ Миклош, претседник кр. Државног тужиоштва у Ујвидеку г. др. Екерт Ласло, претседник полиције г. Зомбори Ђула, г. Михелс Ђула, апотекар, претседник Апотекарског удружења, и други.

Претседавајући г. др. Салонтај поздравио је великог жупана г др. апатини Фернбах Петера и остале угледне госте, па је затим прочитан секретарски извештај и извештај благајне. Потом је дата разрешница старој управи, па се прешло на избор управе. За претседника је изабран г. др. апатини Фернбах Петер, велики жупан, потпретседници су постали г. г. Крамер Ђула и др. Салонтај Золтан.

Потпретседник пословођа постао је г. др. Риго Ерне, секретар г. Колесар Петер, као и чланови управе: г. г. др. Вагнер Петер, др. Лех Тибор, Лице Вилмош, Филипан Јакаб, др. Новобадски Иштван, др Книпл Ђерђ, Андре Деже, др. Анаљ Реже, Анђал Аладар, Цоцек Пал, др. Екерт Ласло, др. Кекс Лајош, др. Кулици Бела, др. Лендле Реже, др. витез Нађ Миклош, др. Немесхајмер Лајош, др. Молнар Гергељ, Паст Ерне, Ресељ Ото, Секе Калман, др. Тегењи Бела, др. чичери Орос Ивгван, др. Ухљарик Албин, др. Вајкоци Ђерђ, Зомбори Ђула.

У име новоизабране управе захватлио се г. др. апатини Фернбах Петер, велики жупан. Потом је секретар г. Колесар Петер прочитао измењена правила, која су једногласно примљена, па је претседник г. др. апатини Фернбах Петер закључио скупштину.

Реформа рада Ефектне берзе у Будапешти

Забрањени су ванберзански послови и морају се пријавити сви пакети акција

Будапешта, 6 марта. — „Будапешти Кезлењ“ у данашњем свом броју објављује наредбу о реформи промета вредносних папира. Према овој наредби строго је забрањено и ништавна је свака ванберзанска купопродаја вредносних папира регистрованих на берзи. Ова се забрана односи на све остале вредносне папире.

Исто тако претставља новину у овој наредби и то да се веће количине акција, које се налазе у поседу једне личности, тзв. пакети, морају пријавити. Исто тако овом наредбом регулисано је и питање самог пословања на берзи.

ВЕСТИ

— Недеља у Саборној цркви. Св. Литургија почиње у 10 часова. Пева Хор Саборне цркве. Велика јектенија — Тајчевића, Свјати Боже — Пашћана, Сугуба јектенија — тенор соло Душан Цветковић, Херувика и Јако да Царја — Добри Христова бр. 1, Прозбена јектенија — Тајчевића, Оца и Сина — Смирнова, Вјерују — Добри Христова, Милост мира, Достојно, Свјат — велико Соколова, Тебе појем — Кранчевића, Оче наш — сопран соло Нада Мушицки, Један свјат — Мокрањца, Причасно, Силно на земљи — Бортњанског и На рјеках вавилонских — Коњовића, Завршно — Бортњанског, Буди имја Господње — Тајчевића, На многаја љета Владико — Догри Христова (216).

— Богослужење у Жабљу. Пошто је у присутности народних посланика г. г. Богдана Дунђерског и Милана Л. Поповића отворена ових дана поново српска православна црква у Жабљу, одржаће се сутра, у недељу, 8 о. м. редовно богослужење, које ће обавити благословом и наређењем високопреосвећеног епископа бачког Иринеја отац игуман Платон, настојатељ манастира Бођана.

— Г. Милан Л. Поповић у сенћанском срезу. После одржаних састанака у тителском, жабаљском и бечејском срезу, народни посланик г. Милан Л. Поповић посетио је у четвртак своје пријатеље у Ади и Мохолу. Г. Поповић вратио се крајем ове недеље у Ујвидек одакле у понедељак путује на седницу парламента у Будапешту.

— Три четвртине територије у Кечкемету биће претворено у баштованлук. Ова територија биће засађена парадајзом, паприкама, купусом, рицинусом и разним врстама зелени.

— Лајање пса спасло живот једној породици. Необично интересантан случај догодио се у Дебрецену, у Чонак улици број 5, где је становао Рабаи Михаљ са својом породицом. Мајка Рабаија чула је ноћу лајање пса, те је пробудила породицу и рекла да изађу напоље јер има рђаво предосећање. Тек што су кренули напоље из куће, зидови су почели да пуцају и једва су имали времена да изађу, јер се кућа срушила. Вероватно је до рушења куће дошло због избијања подземних вода, које су оштетиле зидове.

— Поводом јучерашњег званичног извештаја НШТ-а о смрти бившег југословенског министра војске и морнарице Душана Трифуновића, посетио нас је г. Ђура Шијачић-Лађански и замолио нас да у данашњем броју донесемо исправку, с тим да је његова ћерка Миланка била удата за у Нирнбергу преминулог министра Трифуновића, а не да је он био ожењен министровом ћерком, као што је било наведено у јучерашњем званичном извештају.

НОВО ИЗДАЊЕ СРПСКИХ НОВИНАРА, САРАДНИКА „НОВЕ ПОШТЕ"

ИЗЛАЗИ 8 — IIII — 1942

— Одојче на језив начин убијено у Паланци. У петак изјутра откривено је језиво убиство, извршено над једним одојчетом. У једној улици радници су ископавали канал за одводњавање и прочишћавали неки стари шанац. За време копања, одједном, изненадно су наишли на мртво тело једнога одојчета. Жандармерија је одмах изашла на лице места и утврдила да је сасвим вероватно да је бездушна мајка своје дете пре два дана бацила у воду. Лекар је утврдио да је дете бачено живо у воду Жандармерија је повела енергичну истрагу да пронађе мајку убицу.

— Ограничење трајања телефонских разговора у Будапешти. Дирекција телефона у Будапешти од извесног времена врши пробе са једним новим апаратом којим ће се ограничити трајање локалних телефонских разговора. Телефонска централа много је оптерећена силним и дугим телефонским разговорима, који понекад трају по пола и више часа. Нови апарат укопчава се код сваког претплатничког броја и аутоматски прекида везу после пет минута разговора. На пола минута пре прекида веза, апарат аутоматски звучним сигналом упозорује говорнике да ће веза после 30 секунада бити прекинута.

— Ако штедимо са сапуном, повећава се опасност заразних болести. Зато, увек употребљавајмо оригинални Лизоформ, који допуњује дејство сапуна и поуздано дезинфицира. Оригинални Лизоформ добија се у познатим боцама зелене боје.

254

— Зомборској градској болници потребан већи број шефлекара, помоћних лекара и један стараоц. Градоначелник града Зомбора Петер Черта расписао је стечај за попуњавање више лекарских места у зомборској градској болници. У првом реду потребни су један шеф-лекар за хирургију, један за интерне болести, за гинекологију и за кожне и венеричне болести, као и шеф-лекар за рентгенолошку лабораторију. У разним болничким одељењима потребно је шест помоћних лекара. На крају, расписан је стечај за болничког економа.

— Долијао з хохштаплерски пар у Обечеју. Вејерона Пешић и Лајош Крајтмарр вршили су ових дана препредене преваре, обмањујући свет да располажу са одличним везама и да могу да издејствују ослобођење ухапшених лица. Нарравно, за ту услугу су тражили одговарајућу већу награду у новцу. Жандармерији је убрзо постало сумњиво понашање овог хохохштаплерског пара и кад је стекла потребне доказе, она их је ухапсила. Данас су спроведени у затвор ујвидешког Окружног суда. — Циганка, жена Лазазе Петровића, обилазила је обечејске грађане племенита срца и и жалила им се да је њена кућа негде у близини Дунава поплављена и стога је приморана да скупља добровољне прилоге. Ово своје тврђење доказивала је документима. Жандармерија је убрзо утврдила да Циганка лажеке и да Дунав никад у животу нијоје ни видела, па је документ са којим је код лаковерних људи и измамљивала паре, био фалсификикован. После саслушања Циганкинка варалица упућена је у затворор ујвидешког Окружног суда.

— Појединини делови Сабанке претрпели су у знатну штету због топљења снегега. Иако је знатни део снег изнесен из града, ипак је до четвртка у ујутру стигло 100 извештаја о штети од подземних вода. У 5 51 случају становници из кућа сусу морали бити исељени, јер је п претила опасност да се куће поруруше. Досада број исељених станановника износи око 2000. Према а мишљењу надлежних треба р рачунати са рушењем нових кукућа које су оштећене од подземмних вода, а нарочито у деловимима града Млака и Хајдујараш.

— Затворене војничке дописнице у Немамачком Рајху. Пестер Лојд доноси и вест да се за војничку пошту у Немачкој, у интересу штедњне у хартији, уводе затворене допописнице и тако ће се уштедити и у куверти и на папиру.

— Због нагагомилавања материјала, као и и опширности, извештај о кононференцијама народних посланикика г. Богдана Дунђерског и г. г. Милана Л. Поповића у Жабљу у и Чурогу објавићемо у сутрашњем броју.

— Ратарско црквено певачко друштво појаће сутра, у недељу, у Алмашкој цркви. Диригује г. Милош Башић. У Успенској цркви пева хор Занатлиског певачког друштва „Невен"; диригент г. Ђорђе Шијаков.

— Оброк пиринча износиће и у марту 20 декаграма. Јављају из Будапеште: Министар за јавно снабдевање наредио је да се настави са распродајом пиринча, који је у већој количини стигао пре извесног времена из Италије. Малопродавци биће и у месецу марту овлашћени да по особи дају оброк од 20 декаграма, наравно, уз уписивање у куповну књижицу.

— Због наглог топљења снега у Темерину су многе куће оштећене. На телепу Феро срушена је једна кућа. Општина је предузела мере за одстрањење опасности по становништво.

— Сабо Шандор, који је ловио код Борбаш пусте место зеца погодио је Бањи Ласлоа, 14-годишњег дечка. Бањи је погођен у главу те је после кратког времена умро.

— Кажњени због недозвољеног преласка границе. Јанош Утри и Јанош Подолски из Дунабекења оптужени су пред ујвидешким судом због недозвољеног прелаза границе и због криумчарење неколицине људи у иностранство. Суд је обојицу осудио са по једним месецом затвора.

— Осуђен је за ширење алармантних вести. Тројни судски сенат под претседништвом претседника судског сената д-р Беле Кулиција, претресао је данас тужбу по кривици Славка Прицића из Жабља, који је оптужен за ширење алармантних вести. Он је у новембру прошле године лумповао у једној гостионици и за време пића изјавио да Мађари неће бити још дуго господари, јер ће 28 новембра Мађари и Финци морати да положе оружје по налогу Америке. По завршеном доказном поступку суд је оптуженог прогласио кривим и осудио га на три месеца затвора.

— Интересантан план за улепшавање Зомбора. Градски одборник Ерне Жуљевић поднео је интересантан предлог зомборском великом жупану г. др. Деак Лену у вези са улепшавањем и развијањем града. У предлогу се на опширан начин објашњава како би се могао решити проблем оскудице у становима, који у Зомбору постоји већ дуже времена. Предлагач набацује и идеју о подизању једног модерног великог хотела, парног купатила и модерне централне пијаце. — У циљу паркирања Зомбора предлаже се и изградња парка пред жупанијском зградом.

—(●)—

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

6 марта.

Дунав: Комаром 357 (+22), Будапешта 290 (+9), Пакш 308 (+18). Баја 307 (+21), Мохач 350 (+18), Бездан 365 (+21), Гомбош 309 (—4), Ујвидек 354 (—5).

Тиса: Вашарошнамењ 412 (—56), Токај 630 (—), Тисафиред 664 (+16), Чонград 645 (+47), Сегед 670 (+90), Тител 470 (+22).

Свет око

Сцена у биоскопу

Једна жена прекида биоскопску претставу

У једној малој француској варошици десио се несвакидањи случај. У тамошњем биоскопу седела је једна прилично бедно одевена жена и када је после првог чина упаљена светлост, она је устала са свога седишта и, обраћајући се публици, гласно рекла:

— Видите ли оног ниткова у последњем реду фотеља, ено га тамо, он седи са својом младом љубавницом! Он је највећа хуља међу мушкарцима! То је мој муж, господо! Он ме је избацио из своје куће, не даје ми издржавање, пушта ме да гладујем, а на ову кокоту баца сав свој новац, купује јој наките и скупоцена крзна. Пљуните им сви у лице!

Неки из публике су поскакали са својих седишта и пошли према жигосаном љубавном пару. Изгледало је да се биоскопска публика ставила на страну ојађене и напуштене жене, па је лако могло доћи и до линчовања неверног мужа и његове младе љубавнице.

Али убрзо се појавила полиција на лицу места, извела жену која је прекинула за четврт часа претставу и повела истрагу по овој необичној ствари.

Биоскопска публика се убрзо смирила и почела да захтева да се филм настави. Што је у целој овој ствари најзанимљивије, стари Дон Жуан и његова млада пријатељица остали су за све време мирни и гледали филм до краја....

*

■ **Поводом Хендлове прославе у Халеу,** у Немачкој приређена је изложба гласовира. На изложби су изложени многобројни стари гласовири од којих су најинтересантнији примерци: један цимбал италијанског порекла из 1620 године и један Хамеров гласовир из 1781 године, на чијем је унутрашњем поклопцу насликан један пејсаж из Холандије.

■ **Једино у Италији излази** медицински дневник — „Ла риформа медика". Лист излази од 1885 године. Први медицински часопис, који наравно није био дневник, изашао је у Италији, у Венецији 1763.

■ **Четири смртне несреће** десиле су се у Лос Анђелесу за време недавне ваздушне узбуне. Приликом гужвања око склоништа, страдало је четири лица.

■ **Атлантски Океан је пуст** причали су морнари са португалског брода „Корво", који се недавно вратио са Азорских острва. На овом делу мора, који је у нормално време увек био обилно коришћен од бродова, сада морнари овог брода, на свом путу, данима, нису сусрели ни један брод. Једино су наишли на две подморнице непознатог порекла. Међутим, како је брод пловио под португалском заставом, подморнице брод нису заустављале, него су продужиле свој пут.

● **Италијанске власти конфисковале су имовину америчких предузећа:** Волт Дизнијеве филмске компаније и „Нешенел Кеш Регистер", која продаје познате Регистер масе. Оба америчка предузећа имала су у Италији своја разграната пословања.

Ретке професије

Најбрзи човек на свету

С правом ужива амерички авијатички капетан Џемс Б. Тејлор из Њујорка титулу „најбржи човек на свету" и у исто време назив човека који је стално у покрету и највише мења своје место боравка. Откуд овом човеку толика брзина и истрајност? Тајлор је човек који заступа једну сасвим ретку професију.

Тајлор је „пробеч новог ратних авиона". Пилот Тајлор је за време Светског рата изводио праве бравуре над западним деловима Француске, а више пута је и падао тешко рањен. Био је неко време и заробљен у Немачкој.

Данас се Тајлору поверавају, на аеродрому код Лекхерста, сви нови авиони, који долазе из фабрика, да им проба срце и душу, то јест мотор и крила и да види да ли су ти апарати подесни за ратовање и за сигурност лета америчких војних пилота.

Мишљење пилота Тајлора је меродавно за све стручне кругове и он сада међу пријатеље најугледнијих америчких државника, милионара, књижевника и новинара. Он са апаратима, које испроба подробно и савесно превађује велику брзину и за један дан често превали пут од преко 2000 километара и стално мења место.

Капетан Тејлор је снажно развијен амерички мушкарац, тип здравог и јаког Јенкиа, боксер и страстан спортиста. Одликован је од америчке владе и разних владалаца и претседника република орденима и похвалама, јер Тејлор, луталица и најбржи човек на свету, често одлази на „гостовање" у друге земље, које имају развијену ратну авијацију. Он је од своје ретке професије успео да постане богат човек.

Женски свет

Савети искусне домаћице

Разна средства за чишћење у кући

За свеже, тек накапале мрље од мастила може се најтоплије препоручити ово одлично средство:

Један део стипсе, исто толико сумпора, толико и талка и шалитрине соли добро промешати и држати у боци, која се мора добро и чврсто запушити. Ако овим прашком посипамо свежу мрљу од мастила, па чистим белим платном протрљамо добро замрљано место, мрље ће нестати као да их није ни било. Истом смесом се могу уклонити и слова написана мастилом на хартији.

*

За чишћење разних накита веома је добро ово средство:

Амониакову со добро истуцати у овану да постане као прах, па потом просејати кроз густо сито или тил. Од праха, додајући помало денатуризаног шпиритуса, направити смесу. Ову смесу меком крпом превлачити преко накита. После сушења масе на накиту, прећи преко овога меком четкицом, па истрљати јелеовом кожом.

Ако је накит украшен дијамантима, оставити га преко ноћи у чистом алкохолу. Тамније металне ствари, нарочито златне, треба очистити кредом помешаном алкохолом.

*

Петролеумско буре може се брзо и једноставно ослободити непријатног задаха, ако се поступи по следећем рецепту:

Од свеже печеног креча направити кречно млеко и тиме буре испунити, то није скупо. После два-три дана кречно млеко процедити, а зидове бурета изнутра са струготинама од дрвета добро протрљати. На крају, буре добро исплакнути свежом, хладном водом.

*

Посуђе од иловаче (земљане) можемо учинити отпорнијим према јакој ватри и против разбијања, ако га споља премажемо са танким слојем густо скуваног туткала. Кад се туткало сасвим осушило, премазати споља суд још и лаженим уљем.

Одлична маст за мазање напуклих, грозничавих усана се прави по овом упутству: помешати 25 грама бадемова уља, 6 грама китовог мозга (добија се у апотеци), 6 грама воска, 6 грама корена од алкане и 1 грам ружиног уља.

*

Мисли о женама

Александар Енгел

Жена која не воли, изгубила је једини пут за небо.

*

Женина љупкост често је јача од храбрости човека.

*

Жене су љупка тајна, само покривена, не закључана.

*

Жена која се не поноси својим полом, краљица је која не заслужује своју круну.

*

Где је човечанству лепши храм од женина срца.

*

Највећа и најопаснија велика сила света јесте чар жене.

*

Жена гледа дубоко, човек широко. Човеку је свет срце, жени је срце — свет.

*

Жена је храм у коме имамо да поставимо и да поштујемо узвишени кип Идеала. Свака је жена позвана да спасава Идеале, које све више угрожава и потискује борба за живот.

*

Шта је женско срце? Бескрајно море. Знаш ли шта његове таласе покреће? Знаш ли шта скрива тамно-зелена дубина? Знаш ли шта шапућу бескрајној води звезде што падају? Знаш ли шта то тако топло струји са једног краја света на другом. Шта то блиста у тамној ноћи. И кад би све то знао, ни слутио не би шта све скрива свако женско срце....

Наука и живот

Мишићи су врло важан део нашег организма

Наш организам је веома замршена машинерија; према томе сваки његов део заслужује највећу пажњу и познавање

Из мањих и већих мишића састоји се скоро педесет од сто нашега тела. Заједно са костуром мишићи одређују облик људског организма. Они, дакле, 65 процената служе нашем кретању тела. Пошто је ово кретање важно у нашем свагдањем животу, природно је да су мишићи врло важни делови нашега тела. На пример: скакање, пењање по мердевинама, степеницама, када бацамо камен, замахивање сабљом, ножем и слично, све је рад мишића.

Наши мишићи упослени су врло много и затегнути и кад сасвим мирно седимо. Они ту одржавају потребну равнотежу. Мишићи човечје ноге, који стоје, нису уствари увучени. Они су непрестано у акцији и спремни да активније проради ако устреба.

Грудни мишићи подижу ребра. Они подржавају дисање и најважнији су делови тела. Када се они коче, долази смрт. Трбушни мишићи су тако да убрзају, олакшају и помажу очи у гледању и језик кад говоримо. Помоћу мишића изазивамо увек и звучне таласе говора.

Мишићи лако реагирају, веома су осетљиви и готово увек учествују у свим обољењима унутрашњих органа. Стога свим њиховим поремећајима треба посветити највећу пажњу и у случају њиховог озбиљног оболења неизоставно ићи лекару на преглед.

*

ЕНГЛЕСКА НАРОДНА БОЛЕСТ — РЕУМАТИЗАМ

Енглески лекари су недавно на несумњив начин утврдили, да је реуматизам постао права напаст за енглески народ и да се данас с правом може назвати народном болешћу Енглеза. Реуматизам се у последње време шири у целој земљи и онеспособљава читаву масу радника за рад. Због тога је само у току 1941 године изгубљено у људској радној снази више од 17 милиона фунти стерлинга. Енглески научници, медицински стручњаци и лекари сада покрећу опсежну кампању да обавештавају широке народне масе о предохрани и лечењу реуматизма.

*

ГВОЖЂЕ У БУТЕРУ

Бутер садржи извесне количине гвожђа, које је као што је познато, веома лековито и хранљиво и појачава састав и ток крви. Тиме се и делатност срца и мозга унапређује и тако организам савршено прноси разним заразним болестима и другим опасностима које му свакодневно прете.

Стручњаци су утврдили да гвожђе у бутеру у великој мери помаже да се бутер ужеже, стога га треба свежег јести. Сам бутер садржи много масти и других веома здравих и корисних материја и стога је сваком, а нарочито деци и старијима за препоруку као првокласна храна.

Кратке научне занимљивости

Пурпур је боја, коју су пронашли стари Феничани. Боја се добија од влаге која се вади из пурпурног пужа. У старом веку пурпурно црвенило је била боја отмености.

*

Берингово Море је један део Северног Мора, које се простире између Азије и Америке.

*

Берковец је руска мера за тежину: 10 пуди = 163.8 килограма.

*

Гец фон Берлихинген, (1480—1562) био је немачки витез челичне руке међу побуњеним сељацима. Борио се и против Турака и Француза. Драмски је јунак Гетеов.

*

Берлин је, по реду, пета највећа варош на свету. Данас има 5.642.501 становника. Има 751 школу, 35 позоришта, 10 универзитета, 109 народних библиотека,

*

Жан Жил Бернадот (1763—1844) био је сељачко дете и постао маршал за време владавине цара Наполеона I. Доцније је под именом Карло XIV заузео шведски престо и ратовао против Наполеона.

*

Алалопатија или логопатија је мана код које се примећује мучење и прекиди у говору. Обично се јавља у детињству, али може бити и последица неког живчаног обољења

*

Витлејем је село у Палестини, у којем се родио Исус Христос, а данас има свега 330 становника.

*

Бећар је реч турског порекла. Турци су бећарем називали раскалашне кавгаџије и обесне сеоске момке.

*

Библија је грчка реч и значи књиге.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ"

Господин Паја-кувар

Велислав Спасић

Господин Паја је демантовао својим понашањем тврђење мушкараца да је само „жена за варјачу", а да се мушкарцу не пристоји да завирује у лонце. А имао је и зашто. Његова жена Роса ангажовала је недавно куварицу до зла бога рђаву. Она није умела нимало да се меша у кухињске послове и једино је, као од беде, могла да спрема собе. И тако је госпођа Роса постала очајна. Таман је по њеном мишљењу постала права „монденка", јер је свако пре подне излазила у парк и на корзо у летњу и није хтела, уопште, да се брине за паприкаше, сарме и ђувеце, а њен Паја, огорчен због њених преподневних шетњи, за време ручка тресне салветом на сто и каже:

— Слушај Росо, да бираш између мене и куварице! Ова коју држиш уопште није куварица. Изгубио сам десет кила, откако једем те помије од твоје такозване куварице!

— Имаш да ћутиш! Не трпим да ми ико заповеда! И Јуца и Перса имају куварицу, па чак и собарицу, а само ја морам да се мучим са једном слукавком, али те жене су срећније. Њихови мужеви, додуше, мање зарађују, али не стежу кесу као ти!

Господин Паја се поче јадати. Ниједну реч о томе жено! Ја не једем више као пре, а тако бих желео да нешто гурмански поједем.

— Остави те твоје жеље! — сикнула је г-ђа Роса љутито. Већ унапред знам твој јеловник! Због тебе сам и упропастила своју витку линију, па изгледам као да ми је четрдесета! Срамота! А после тога, наша куварица, иако не уме да кува, ипак је способна као собарица... Данас ћеш уосталом јести салату од патлиџана. То је је за дијету. Неће тиškодити!

Пошто господин Паја на то ништа није одговорио, ај она је наставила своју прелику:

— За исти новац могла би добити и куварицу и собарицу, а мој муж се још ђапа. Саламо му је до јела..

А затим је помислила, да је он некако Персин мудуж, сигурно би се у свом великом јаду упустио у љубавне авантуре, али овај њен Паја је још увек заљубљен у њу.

Кад је г-ђа РоРоса увече легла у постељу, она се е задовољно протезала, јер је осећала да је тога дана поново триумфовала над својим мужем.

Око поноћи, г-ђ-ђа Роса се тргла из сна, чувши лупупу посуђа у кухињи. Погледала је на а постељу свог мужа али њега ту нијије било.

— Сигурно пржи јаја у кухињи без мога знања, а, хала једна! Вечито би јео!

Кад је дошла д до кухињских врата и почела ослушкивати, имала је шта да чује:

— Душице, стрпи се још мало! Научићеш кување. Ја. Зар ти је мало што сам ти удвостручио плату, да жена не зна. Ја ћу већ кувати уместо тебе и давати ти и згодне рецепте. За време рата био о сам кувар у пуку! Не брини, пред а својом женом ћу те увек грдити, какоико ништа не знаш...

— Добро. Посетсети ме сваке ноћи у мојој соби, јер ти ти не знаш како те волим! Али ипак пази на ону своју оштроконђу.

— Аха! Тако э ли стоје ствари! — помислила је бесно г-ђа Роса. — Сад ћу ја вама ја показати. Научићу ја вас памети!

Наишла је у кукухињу кад је г. Паја баш загрлио с страсно лепу, младу и невешту куварарицу.

НЕ МОЖЕ ДА ОДГОВОРИ...

— Шта да радим, господине докторе? Немам апетита!...

Г. Паја се брзо снашао и рекао:

— Јаој, жено, поучавам ову нашу куварицу како се кувају добра гурманска јела.

— Научићу ја тебе да се у дванаест часова ноћи и без домаћичког течаја учи кување...

Прокљача је одмах затим прорадила. Добила је и куварица, а г-ђа Роса ни г. Паји није остала дужна.

Г-ђа Роса је после тога решила да одустане од „монденског живота" и узела једног дечка да је слуша. Она сама је прионула кувању ручка, кад је већ њен муж такав гурман, да ноћу устаје и са куварицом — кува...

Јошико Хаваки спасава Јапан од опасних страних шпијуна

Пише В. Спасић (37)

— Зашто вам је то потребно, када од вас отаџбина може имати много више користи ако будете продужили са својим досадањим радом. Моје је мишљење да жена није, ма колико да је храбра и способна, подесна за борбу на фронту, па чак ни у близини његовој. А штета би било, заиста, да један залутали непријатељски метак угаси живот најчувеније и најспособније чланице јапанске тајне обавештајне службе.

Упркос тим лепим речима Јошико Хаваки је остала упорна у својој одлуци и генерал је морао да да свој пристанак за њен одлазак у Кину. Чим се снабдела са потребним документима и посвршавала своје најважније личне ствари у Токију, она је отпутовала из престонице.

Јошико Хаваки стигавши у Нанкинг, поново се преобразила у капетана Тавасиа. Није бирала места куда одлази и од својих претпостављених је тражила да је шаљу на најопаснија места. Њени шефови су се дивили њеној храбрости и опомињали је да се склања од опасности, јер би штета било да погине.

Једног дана капетан Таваси је био погођен једним комадићем шрапнела и тешко рањен. Пренет је у нанкиншку војну болницу. Његов живот није био у опасности, али је било потребно да се лечи неколико недеља. Пошто су његови претпостављени захтевали од болничких лекара да на његову негу обрате што већу пажњу, болничка управа је решила да се за њу одреди засебна соба у којој ће јој се указивати нега као жени.

У међувремену јапански листови су објавили кратку вест о несрећном случају који је задесио храброг капетана Тавасија на нанкиншкохом фронту. Није протекло ни десетак дана када је болничарка а саопштила Јошико Хаваки да ј једна млада жена, која је недавноно стигла из Јапана, жели да је је посети. Наравно, она је рекла да да тражи капетана Тавасија. Болнлничарка је била упућена у тајнјну лепе шпијунке и с осмехом је је упитала:

— Шта сада ја да радим?

— Доведите е ту даму к мени! Кад је већ наиаишла, нека сазна за праву истинину. Можда ће бити разочарана и и изненађена, али утешиће се убрбрзо кад буде сазнала за све моје досадање потхвате.

Убрзо је у с собу ушла Осита, у дубокој црнини. У руци је држала велики бубукет цвећа. Кад је видела на постстељи још увек тешко повређенуту Јошико Хаваки, она се у највећој мери збунила и обратила се б болничарки са питањем:

— Ја сам вавас молила да ме уведете код какапетана Тавасија, а ви сте ме, к како видим, вероватно из заблудуде, довели овамо код једне даме?...

Није било потребно да болничарка да одговор на ово питање, јер се Јошшико Хаваки подигла лагано на а свом лежишту и уз шармантан с осмех приметила:

— Кад сте в већ дошли, госпођице Осита, треба да сазнате праву истину, али вас унапред молим да то што вам сада будем рекла, држите у најстрожој дискрецији. Јер, реч је о важној војној тајни.

Рањена шпијунка дала је миг болничарки да изађе из собе и онда је почела да прича:

— Капетан Таваси уствари, никада није ни постојао. То је само била вешта маска потребна за шефове јапанске тајне службе, да би лакше извршавали своје деликатне мисије.

Затим је Јошико Хаваки потанко испричала све појединости о свом боравку у Токију и својој шпијунској мисији у јапанској престоници и на крају је додала:

— Ја сам у своје време примила оно ваше заиста топло и срдачно писано љубавно писмо и било ми је мило што сте имали толико симпатија према капетану Тавасију. Нисам вам одговорила на то писмо из оправданог разлога да вас не би разочарала. И мислим да се нећете љутити зато на мене, тим пре што вам тим одговором није истину остао дужан мушкарац, већ жена... А ако смем питати, кога ви то жалите?

(Наставиће се)

Данас

Субота, 7 марта 1942 године.

Обрет. мошт. муч. из Евгеније — Папије Јер.

Сунце излази у 6 часова и 25 минута, а залази у 18 часова и 10 минута.

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Ненадовић м-р Владислав, Мусолини улица број 12 (телефон 23—95).

Ралетић-апотека, II Ракоци Ференц улица број 2 (телефон 21—00).

*

РАДИО

За 7 март 1942.

БУДАПЕШТА. 6.40: буђење, гимнастика ● **7.00:** вести, саопштења, јутарња музика ● **10.00:** вести ● **10.15:** забавна музика ● **11.10:** извештај о водостају ● **11.20:** виолински концерт ● **11.40:** предавање ● **12.10:** концерт полицијског оркестра ● **12.40:** вести ● **13.30:** поруке војника ● **14.00:** арије великих уметника са грамофонских плоча ● **14.30:** вести ● **15.20:** циганска музика ● **16.10:** омладински радио ● **16.45:** вести ● **17.00:** вести на словачком и русинском језику ● **17.15:** грамофонске плоче ● **18.00:** предавање ● **18.20:** певање оперских арија ● **18.35.** пола часа народних песама ● **19.00:** вести на мађарском, немачком и румунском језику ● **19.20:** предавање о „Бурми и Малаји ● **19.40:** омиљени комади слушалаца ● **21.40:** вести ● **22.10:** салонска музика и песме ● **23.00:** вести на немачком, италијанском, енглеском, француском и финском језику ● **23.25:** немачка и италијанска музика за игру ● **24.00:** вести ● **0.15:** час Црвеног крста.

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту 20.30 и **17.53.**

За Сабадку 4.38.

Из Зомбор 4.06. **10.54, 18.50 (Сеплигет-Паланка),** 17.26.

За Тител 6.15, 14.02 и 20.20.

За Зенту-Сегед 5.30, 13.35 (само до Обечеја), 16.40.

Из Будапеште 23.14 и **11.11** (особни стиже у Ујвидек у 7.35).

Из Сабадке 20.48 (особни, стиже у Ујвидек у 23.35).

Из Зомбора 7.32, 9.15 (само из Палванке-Сеплигета), 12.54, 20.16.

Из Тителе 5.29, 15.30, 19.40.

Из Сегеда-Зенте 7.05 (само од Обечеја), 10.35, 20.08.

СПОРТ

УАК данас креће за Сегед

Навијачи УАК-а путују са два аутобуса у Сегед

Као што је познато, УАК у недељу игра у Сегеду за државно првенство против СВШЕ. Прошле јесени УАК је у Ујвидеку лако победио противника из Сегеда. Отада УАК је још постао јачи, те треба очекивати иако овога пута игра у Сегеду, да ће победити. И његов противник нада се у победу, те се увелико припрема за недељни сусрет.

У Ујвидеку влада за ову утакмицу велико интересовање, што доказује и вест да ће бити организован излет навијача у Сегед, аутобусом, ради бодрења УАК-а. На вест да ће УАК за своје навијаче добити један аутобус за Сегед, пријавило их се толико да је решено да се још два аутобуса одреде за навијаче. У другом аутобусу има још неколико места, те стога они који желе да путују озим аутобусом у Сегед, нека се пријаве у фризерској радњи Клем Кароља, у улици II Ракоци Ференц број 3, најкасније у суботу до подне. Аутобуси у недељу изјутра крећу из Ујвидека.

УАК у суботу по подне у 4,40 часова креће са 13 играча у Сегед. Према нашим обавештењима, УАК ће у следећем саставу изаћи против СВШЕ-а:

Плац — Чилаг, Авар — Харгитаи, Маријаш, Жолдош — Ковач, Палфи, Лендвај, Бадић, Велкер.

Са тимом путују и две резерве, Шомлаи и Мезеш. Горе постављени тим није дефинитиван, те је могуће да ће како Шомлаи тако и Мезеш учествовати у игри.

У недељу се одигравају још и следеће утакмице за државно првенство:

Ференцварош — Коложвар, Ујпешт — Солнок, Електромош — МАВАГ, ВМФК-ДИМАВАГ, Кишпешт — Лампарт, Нађварад — Сегед, ШалБТЦ—Гама.

ОСНОВАНО ЈЕ ШАЈКАШСЕНТИВАНСКО ЛЕВЕНТСКО УДРУЖЕЊЕ

У суботу, 28-ог фебруара после подне, на позив заповедника левенте, бележника г. Лукача Ласла, грађани Шајкашсентивана појавили су се у општинској згради, где је већ било сакупљено много заинтересованих омладинаца.

Седница је започета молитвом, а затим је бележник Гербер Филеп одржао један леп говор о значају ове седнице, о дужностима грађана за потпомагање и потпору омладинца, као и за бољу будућност младе послератне генерације. Позвао је присутне да се бира управа удружења, што је и учињено у следећем саставу: почасни претседник Бубенхајмер Хенрик, еванг. свештеник; претседник удружења Лукач Ласло, општ. бележник; секретар Вебер Липот, управитељ школе; деловођа Молнар Андраш, чиновник Млекарске задруге; правник Гербер Филеп, водећи бележник; благајник Мр. Попов Драгољуб, апотекар; надзорник Велкер Кароль, економ; економ удружења Чонка Кароль, земљопоседник; књижничар Кркљуш Момчило, учитељ.

После бирања управе, Лукач Ласло, претседник, позвао је све присутне, да у што већем броју потпомажу ово удружење за напредак, за бољу и лепшу будућност послератне генерације, умолио је за потпору и помоћ удружења, како би се одмах почело и редовно занимање левенте. Присутни су са огромним одобравањем признали истинитост говора, пало је неколико предлога у погледу левентског дома, затим је седница завршена.

Пашњаа земљорадници!

Према издатој уредби стари примерци уговора за сејање сунцокрета постали су неважећи.
Ниже наведена овлашћена фабрика уља склапа уговоре са произвођачима сунцокрета према новим најповољнијим условима.
Потребно, најбољег квалитета, селектирано и изврсне клијавости семе за сетву стављамо произвођачима на расположење.
Уговорним произвођачима осигурећемо уговорно изврсну сточну снажну храну — сунцокретно брашно, — осим тога може требовати произвођач уље за сопствену употребу.
Заинтересовани произвођачи нека се обрате за информације са поверењем на наше месне заступнике или управо на фабрику. 287

KLEIN VILMOS
Déividéki Növényolajgyár és Etolajfinomító
Ujverbász

Примамо заступнике у местима где још нисмо заступљени

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. За оне, који траже службу, 50% јефтиније. Мали огласи се примају, сем наше администрације (зграда Аполо биоскопа, I спрат), још и у трафикама Поповић, Хитлеров пут 7, Иброчић, Бардоши Ласло у. 2.

НА ПРОДАЈУ једна дечија шпорт колица. Упитати Верешмарти ул 13.

ТРАЖИМ искусног, строгог васпитача за три средњошколца за цело преподне. Понуде слати администрацији под „Прецептор" 329

ДАЛА БИ ПОД СВОЈЕ, добрим људима, здраво мушко дете од шест месеци. Адресу молим оставити у администрацији. 331

Решење укрштених речи

Број 43

Водоравно: 1. боб — сад; 2. обојак — несаде; 3. бежар — г — затка; 4. рен — ора — мну; 5. А(лександар) Љ(овин) — слама — ша; 6. Тиса — човек; 7. и — о — дар — и — с; 8. Емден — сода; 9. во — снима — об; 10. леш — уца — Т(олстој) Н(иколај) Л(ав); 11. санта — а — ветар; 12. Оскаре — заноси; 13. суа — втори.

Усправно: 1. Боб — СОС; 2. обарати — опасу; 3. Бокељи — евенка; 4. Јан — сом шта; 5. ар — са — де — ар; 6. к — ло — дену — в; 7. Грачаница; 8. н — Амор — ма — з; 9. еа — А(лександар) В(елики) — са — вад; 10. Сам — ено — тег; 11. сатник — Донтов; 12. ан куа — сабласт; 13. Деа — рио.

Укрштене речи

Број 44

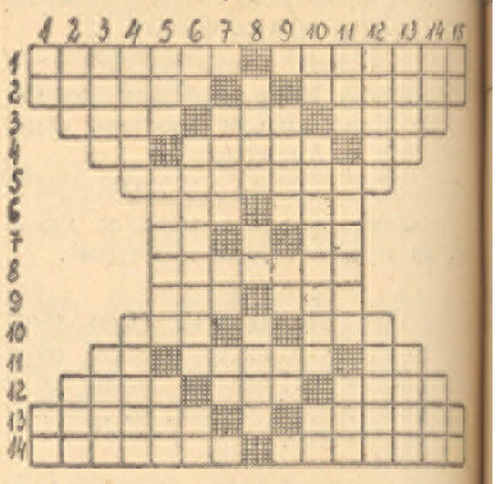

Водоравно: 1. прегледају тачност мере — Христово место рођења; 2. давно — самогласник — планина у Француској; 3. глас (турски) — спава — један спортски клуб (у падежу); 4. површинска мера — официрски коњушар (у падежу) — мати (провинцијализам); 5. вођа Арапа (у падежу); 6. врбак — иницијали патриотског песника; 7. сугласници из речи „зна" — самогласник — показна заменица; 8. луксузни кварт Њујорка; 9. света (турски) — посадио се (икавски); 10. тако се тера живина — самогласник — иницијали песника „Булићи увеоци"; 11. иницијали косовског издајника — стара мера за тежину — кец; 12. војна потпора — тачка — зачин — драги камен; 13. увече — сугласник — ороз; 14. женско ме — државног поглавара.

Усправно: 1. река у Русији (читано унатраг) — иницијали нашег чувеног сликара; 2. место у Бачкој — без обуће; 3. један водоземац — главнокомандујући енглеских трупа на Далеком Истоку (са „л" на крају); 4. олтарска врата — норвешки књижевник; 5. страно мушко име (са „и" на крају) — купатило у Румунији — измотава се; 6. грчко слово — човек из Сиднеја — узвик; 7. самогласник — река у Француској — лична заменица (са „с" на крају) — слово латинице — самогласник; 8. свети бик — предлог — умишљени велики господин; 9. сугласник — јеврејско мушко име — зол — сугласници из речи „тло" — сугласник; 10. иницијали некадање нов. агенције — покрајина у Немачкој — коњ (мађарски, читано унатраг); 11. сазревају — дуел — и један и други; 12. први човек (у падежу) — страна света; 13. текућа вода — библијско женско име; 14. реко у Француској — површинска мера (читано унатраг); 15. лична заменица — шта (у наречју).

Из 3 реда

У недељу на игралишту УАК-а у Ујвидеку одиграна је пријатељска утакмица између репрезентације Учитељске школе и прве резерве УАК-а, којом приликом је репрезентација Учитељске школе катастрофално победила резерву УАК-а са резултатом 22:4.

Одложена је за другу половину месеца марта, утакмица између Учитељске школе у Ујвидеку и Трговачке академије из Зомбора.

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротационо штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.